

A Fővárosi Ítéltábla a dr. ... ügyvéd által képviselt I. rendű, a Czuppon és Nagy Ügyvédi Iroda által képviselt II. rendű felpereseknek a dr. ... ügyvéd által képviselt ... I. rendű, az ... felszámolóbiztos) által képviselt ... II. rendű, a Bernschütz és Harkai Ügyvédi Iroda által képviselt ... III. rendű alperesek ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indított perében a Fővárosi Bíróság 2011. november 8-án kelt 21. G.41.409/2011/3. számú ítélete ellen az I. rendű felperes részéről 4. sorszám, a II. rendű felperes részéről 5. sorszám alatt benyújtott fellebbezések folytán meghozta a következő

Ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az I. és II. rendű felpereseket, hogy 15 napon belül fizessenek meg egyetemlegesen az I. és III. rendű alpereseknek személyenként 625.000 (Hatszázhuszonötezer) - 625.000 (Hatszázhuszonötezer) forint + áfa összegű ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

Az elsőfokú bíróság a 2011. november 8-án kelt 21. G.41.409/2011/3. számú ítéletében a felperesek keresetét elutasította. Kötelezte a felpereseket, hogy 15 nap alatt, egyetemlegesen fizessenek meg az I. rendű alperesnek 1.953.125 forint, a III. rendű alperesnek 2.128.125 forint együttes első- és másodfokú perköltséget. Kötelezte továbbá a felpereseket, hogy külön felhívásra a Magyar Államnak egyetemlegesen fizessenek meg 1.794.000 forint együttes kereseti és fellebbezési illetéket.

Az elsőfokú bíróság tényként állapította meg, hogy a megtámadott jogügylet idején az I. rendű felperes tagjai ..., ... és ifj. ... voltak, az önálló képviseleti joggal felruházott ügyvezető tisztségét pedig 1995. július 1-jétől 2008. december 17-éig ... töltötte be. Az I. rendű felperes tulajdonát képezte a ... hrsz.-ú, a természetben ... I. kerület ... 6. szám alatt található ingatlan (a továbbiakban: perbeli ingatlan).

Az I. rendű alperes (korábbi nevén: ... Kft.) a 2006. május 23-án írásba foglalt szerződés alapján a II. rendű alperes részére 35.000.000 forint kölcsönt nyújtott, amelynek visszafizetése biztosítására ugyanebben az okiratban a III. rendű alperes készfizető-kezességet, az I. rendű felperes - a perbeli ingatlannal - dologi kötelezettséget vállalt. A kölcsönt a kölcsönvevő II. rendű alperes 2006. július 31-éig egy összegben volt köteles visszafizetni a kölcsönadónak (I. rendű alperesnek) annak ügyleti kamataival együtt, melynek mértékét a mindenkor i jegybanki éves alapkamat + 5 %-a mértékében határozták meg. Késedelmes teljesítés esetére évi 24 % mértékű késedelmi kamatban állapodtak meg. A szerződés 6. pontjában az I. rendű felperes, mint dologi kötelezett kijelentette, hogy tulajdonát képezi a ..., ... hrsz.-ú ingatlan és a szerződés aláírásával feltétlen beleegyezését adta ahhoz, hogy a kölcsönadó erre az ingatlanra jelzálogjogot jegyeztessen be. Az I. rendű felperes képviselőjében ... ügyvezető járt el. A jelzálogjogot a ...i Közzeti Földhivatal 2006. július 5-én III/8. sorszám alatt bejegyezte. Az I. rendű alperes 2006. november 8-án tájékoztatta a dologi kötelezettet, hogy a kölcsönszerződésben foglalt fizetési kötelezettségének sem a kölcsönvevő, sem a készfizető kezes nem tett eleget.

2007. január 4-én a jelzálogkötelezett I. rendű felperes, a kölcsönt nyújtó I. rendű alperes, valamint a ... Szolgáltató Kft. mint értékesítő megállapodást kötött, amelyben rögzítették a kölcsönszerződés tényét és tartalmát. Ugyanakkor azt is rögzítették, hogy a jelzálogkötelezett álláspontja szerint a kölcsönszerződésről a társaság tulajdonosainak nem volt tudomása, ő pedig a szerződést abban a tévedésben írta alá, hogy ahhoz a társaság tulajdonosai hozzájárultak. Ezzel szemben az I. rendű alperes kijelentette, hogy a szerződés vitatásával nem ért egyet, a kölcsönszerződést és a biztosítéki megállapodásokat minden félre nézve érvényesnek és hatályosnak tekinti. A helyzet megoldása érdekében az I. rendű felperes hozzájárult az ingatlan „kényszerértékesítéséhez” oly módon, hogy az ingatlan eladási árából a jelzálog-kötelezett először a hitelező követelését vállalta teljesíteni. Erre az esetre a kölcsönt nyújtó I. rendű alperes vállalta a II. rendű alperessel, mint kölcsönvevővel szembeni követelésének és annak biztosítékainak engedményezéssel történő átruházását az I. rendű felperesre. A „kényszerértékesítéssel” a felek a ... Szolgáltató Kft.-t bízták meg azzal, hogy az ingatlan eladási árát négyzetméterenként minimum 20.000 forintban határozták meg. Az ingatlan értékesítésére nem került sor, a fenti szerződés 2007. május 26-án hatályát veszítette.

Az I. rendű felperes a perbeli ingatlan tulajdonát 2008. július 1-jei adásvételi szerződéssel átruházta a ... Szolgáltató Kft. részére. Ez a gazdasági társaság az ingatlant 2010. augusztus 1-jén adásvételi szerződéssel továbbértékesítette a II. rendű felperesnek, amely szerződés alapján a II. rendű felperes tulajdonjogát a ...i Közzeti Földhivatal 2010. augusztus 13-án jegyezte be. Az ... Kereskedelmi és Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság II. rendű felperesként perbe belépett, de az I. rendű felperes elbocsátására nem került sor.

A felperesek keresetükben azt kérték, hogy a bíróság állapítsa meg a 2006. május 23-án írásban létrejött kölcsönszerződés érvénytelenségét, és az eredeti állapotot állítsa helyre. A szerződés érvénytelenségét a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 210. §-ának (1) és (2) bekezdésére alapították. Állították, hogy az I. rendű felperes volt ügyvezetője, ... tévedésben volt, mert azt hitte, hogy a tagok a perbeli ügylethez hozzájárultak. Ezt a tévedését ... okozta, aki úgy tájékoztatta őt, hogy a szerződéskötés id. ..., a tagok képviselőjének akarata szerint történik.

Az I. rendű alperes a felperesek keresetének elutasítását és perköltségben marasztalását kérte. Vitatta, hogy az I. rendű alperes megtévesztette volna az I. rendű felperest.

A II. rendű alperes a perben ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A III. rendű alperes a felperesek keresetének elutasítását és perköltségben marasztalását kérte. Álláspontja szerint az I. rendű felperes nem bizonyította, hogy a szerződéskötéskor megtévesztették volna, és azt sem igazolta, hogy a tévedését a másik fél okozta vagy felismerhette. Hangsúlyozta, hogy a szerződés megkötését követő 1 éven belül a megállapodás érvénytelensége tárgyában kifogást sem a szerződéses partnerekkel, sem a „megtévesztő” ... részére nem jelzett az I. rendű felperes, ezáltal az egy éves megtámadási határidőt elmulasztotta.

Az elsőfokú bíróság a 2011. november 8-án kelt 21. G.41.409/2011/3. számú ítéletében a felperesek keresetét elutasította. Rámutatott arra, hogy a szerződés megkötésekor hatályos, a gazdasági társaságokról szóló 1997. évi CXIV. törvény (a továbbiakban: Gt.) 39. §-ának (1) bekezdése értelmében a gazdasági társaságot a harmadik személyekkel szemben, valamint a bíróságok és más hatóságok előtt a vezető tisztségviselő képviseli. A képviseleti jogot a társasági szerződés korlátozhatja, azonban ez harmadik személyekkel szemben nem hatályos. Álláspontja szerint a Gt. 39. § (1) bekezdésének utolsó mondata értelmében nem bírt relevanciával az a hivatkozás, hogy ... ügyvezető rendelkezett-e a tagok felhatalmazásával e jogügylet megkötésére. Megállapította, hogy a cégnyilvántartás adatai szerint az I. rendű felperes vezető tisztségviselője a szerződés megkötésekor ... ügyvezető volt, aki önállóan eljárva jogosult volt az I. rendű felperes képviseletére, a perbeli megállapodás megkötésére, a szerződés aláírására.

Az elsőfokú bíróság vizsgálta azt is, hogy a Ptk. 210. §-ának (1) és (2) bekezdése értelmében megtámadást megalapozó tévedés fennáll-e. A fenti törvényhely szerint, aki a szerződés megkötésekor valamely lényeges körülmény tekintetében tévedésben volt, a szerződési nyilatkozatát megtámadhatja, ha a tévedését a másik fél okozta vagy felismerhette. A Ptk. 210. § (2) bekezdése alapján jogi kérdésben való tévedés címén a szerződési nyilatkozatot akkor lehet megtámadni, ha a tévedés lényeges volt, és munkakörében eljáró jogi szakértő a feleknek együttesen

adott a jogszabályok tartalmára nézve nyilvánvalóan téves tájékoztatást. E törvényi rendelkezések alapján hangsúlyozta, hogy a tévedés okán a szerződés megtámadása csak akkor alapos, ha a törvényben rögzített feltételek együttesen állnak fenn, a megtévesztésnek a szerződés lényeges körülményeire kell vonatkoznia, és azt a másik félnek kell okoznia vagy felismernie. A jelen esetben azt kellett figyelembe venni, hogy az I. rendű felperes és az I. rendű alperes között jelzálogszerződés jött létre. Ennek folytán a felpereseknek azt kellett volna bizonyítaniuk, hogy az I. rendű felperes mint zálogkötelezett tévedését az I. rendű alperes mint zálogjogosult okozta vagy felismerhette. Rámutatott arra, hogy a perben kihallgatott tanúk vallomásai alapján az a tény nyert bizonyítást, hogy az I. rendű felperes ügyvezetője az I. rendű alperessel nem tárgyalt személyesen, így a tévedését nem okozhatta, és nem ismerhette fel. A szerződés érvényessége szempontjából közömbös volt az, hogy az ügyvezető tévedését a megállapodáson kívüli személy, ... okozta-e, mert ő nem volt az I. rendű alperesnek sem képviselője, sem tagja. A jogvita elbírálása során jogi tévedés sem volt megállapítható, mert az okiratot szerkesztő dr. ... ügyvéd nem adott a felek részére téves jogi tájékoztatást. Ezzel szemben az okiratot szerkesztő ügyvéd tanúvallomása azt bizonyította, hogy az I. rendű felperes ügyvezetője a perbeli szerződést az aláírás előtt elolvasta, annak tartalmával tisztában volt, és a szerződés aláírását követően az okirat hiányainak pótlásában is segítséget nyújtott. A szerződés érvényessége szempontjából nem bírt relevanciával az sem, hogy az ügyvezető adta-e a tulajdoni lapot az okiratot szerkesztő ügyvédnek, illetőleg azt látta-e. A szerződés érvényességének vizsgálata tárgyában nem volt szükség annak felderítésére sem, hogy a perbeli kölcsönszerződés során a kölcsön visszafizetésre került-e, továbbá a földhivatal a jelzálog-kötelezettséget milyen okirat alapján, illetőleg jogszerűen jegyezte be.

A fenti jogi érvelés alapján az elsőfokú bíróság a felperesek keresetét megalapozatlannak ítélte, a perköltség viseléséről pedig a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése és a 81. §-ának (1) bekezdése alapján döntött. Az I. és III. rendű alperesek ügyvédi munkadíját a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdésének a) és b) pontja alapján számította ki, figyelembe vette, hogy a III. rendű alperes 7 tárgyaláson jelent meg, ezért 7 x 25.000 forint összegű készkiadás is terhelte. A II. rendű alperes az eljárásban észrevételt nem terjesztett elő, tárgyaláson nem jelent meg, ezért a részére perköltséget nem állapított meg. A felperesek részére engedélyezett illetékfeljegyzési jog folytán az első- és (korábbi) fellebbezési illeték feljegyzésre kerül, azt a pervesztességük miatt kötelesek egyetemlegesen megfizetni a Magyar Államnak.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az I. rendű felperes 4. sorszám alatt nyújtott be fellebbezést, amelyben az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését, a perbeli szerződés érvénytelenségének megállapítását és I.-III. rendű alperesek perköltség megfizetésére kötelezését kérte.

Az I. rendű felperes a jogorvoslati kérelmében megismételte, hogy a szerződés aláírásakor az I. rendű felperes ügyvezetője ... volt, aki a társaság vezetését és képviseletét a tagok utasításai alapján látta el. A tagok képviselője id. ... volt, aki a szerződés aláírásának idején ...ban tartózkodott, így a nappali órákban nem lehetett vele kapcsolatot teremteni. A III. rendű alperes és id. ... közös ismerőse volt ..., aki a szerződés aláírásának idején arról tájékoztatta az ügyvezető ...et, hogy id. ... utasítása szerint alá kell írnia egy szerződést. Maga ... fuvarozta ...et az aláírás helyszínére, aki ott a szerződést aláírta, de nem volt nála a társaság pecsétje, így azt később helyezte rá az eljáró ügyvéd, amikor felkereste őt a munkahelyén. A fellebbező I. rendű felperes álláspontja szerint az eljáró ügyvéd jogszerűtlenül járt el, amikor a földhivatal által beazonosíthatatlannak ítélt aláírásokat az aláírók nyomtatott nevének odahelyezésével maga pótolta, mert az aláírást csak az aláíró fél ismerhette volna el sajátjának. Ezen felül ...nél sem aláírási címpéldány, sem bélyegző nem volt az ügyletkötéskor, amelyeket pótlólag küldött meg az eljáró ügyvéd részére, az ügyvéd pedig a földhivatalnak. Az is jogszerűtlenül történt, hogy az aláírt szerződést ... ügyvezető a felperesi társaság bélyegzőjével nem saját maga látta el, és az aláírás és lebélyegzés nem egyidejűleg történt. Ezek a nem szokványos körülmények utalnak arra, hogy az I. rendű felperesnek nem irányult szerződéses akarata a jelzálog-kötelezettség vállalására, ahhoz semmilyen érdeke nem fűződött. Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság nem vizsgálta a földhivatal eljárásának alapjául szolgáló okiratot, mert megítélése szerint felmerült a hamisított okirat használatának gyanúja is.

Az I. rendű felperes álláspontja szerint tévedett az elsőfokú bíróság, amikor a tévedés okozását csupán az I. rendű alperes, mint zálogjogosult vonatkozásában vizsgálta. Véleménye szerint a felperesen kívül még három személy vett részt a szerződésben, ebből következően e szerződő felek magatartását is értékelni kellett volna. Nem lehet figyelmen kívül hagyni, hogy a III. rendű alperessel baráti kapcsolatban álló ... okozta az I. rendű felperes törvényes képviselőjének tévedését. A III. rendű alperes tisztában volt azzal, hogy ... nem rendelkezik a felperesi gazdálkodó szervezet tagjainak, illetve id. ... „képviselőnek” a szerződés aláírására irányuló felhatalmazásával. Ebből az a következtetés vonható le, hogy a kölcsönszerződés megkötésére a III. rendű alperes és ... magatartása vezette az I. rendű felperest. A fellebbező fél álláspontja szerint az elsőfokú eljárásban meghallgatott ..., ..., ... és id. ... tanúvallomása is alátámasztották az általa előadottakat. Kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság a szerződés egyéb „gyanús” körülményeit sem értékelte, például azt sem, hogy miért került sor ilyen rövid, 2 hónapos időtartamú visszafizetési határidő kikötésére, illetőleg a kölcsönadó a készfizető kezestől miért nem kísérelte meg behajtani a kölcsönösszeget, származott-e a dologi adósnak valamiféle haszna a kötelezettségvállalásból. Amennyiben ezeket a körülményeket értékeli, megállapíthatta volna, hogy az I. rendű felperes képviselőjének tévedését a III. rendű alperes és ... okozta, ők voltak a „nyertesei” ennek a megállapodásnak.

A felperes azt is sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság elmulasztotta annak vizsgálatát, hogy a 35.000.000 forint kölcsönösszeg valóban átadásra került-e, illetőleg annak megfizetésére sor került-e. Amennyiben nem került átadásra vagy a

visszafizetés megtörtént, indokolatlan a kölcsönadó részéről a jelzálog-kötelezett felelősségre vonása.

Az elsőfokú ítélettel szemben a II. rendű felperes 5. sorszám alatt fellebbezett, amelyben az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és a perbeli szerződés érvénytelenségének megállapítását, valamint az I. és a III. rendű alperesek a perköltség megfizetésére kötelezését kérte.

A II. rendű felperes a fellebbezésében sérelmezte az elsőfokú bíróság azon álláspontját, hogy a felpereseknek kellett volna a perben bizonyítaniuk, hogy az I. rendű felperes, mint zálogkötelezett tévedését az I. rendű alperes, mint zálogjogosult másik fél okozta vagy felismerhette. A perben kihallgatott tanúk vallomása és a benyújtott okiratok alapján tényként állapította meg azt, hogy az I. rendű felperes ügyvezetője az I. rendű alperes ügyvezetőjével nem tárgyal, így esetleges tévedését nem is okozhatta és nem is ismerhette fel. Kifogásolta, hogy az újabb eljárás során az elsőfokú bíróság a relevanciával bíró tisztázandó kérdéseket nem vizsgálta, így nem tisztázta, hogy a kölcsönvevő I. rendű alperes valóban átvette-e a kölcsönösszeget, annak mi lett a sorsa, visszafizetésre került-e. A pénz útjának „nyomon követése” azért lett volna elengedhetetlen, mert szokatlan és a kijátszás gyanújára ad okot, hogy egy társaság 35.000.000 forint kölcsönhöz jut, melyet rövid időn belül kamatokkal kellene visszafizetni. Ennek elmulasztása esetén meg lehet indítani ellene a felszámolási eljárást, a végrehajtó pedig meg sem kísérli behajtani a készfizető kezesen a követelést. Ebből csak az a következtetés vonható le, hogy a kölcsönt nyújtó és a készfizető kezes összejátszottak, és intézkedéseik valójában az I. rendű felperes ingatlanának megszerzésére irányultak.

A III. rendű alperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását és a fellebbező felperesek másodfokú perköltségben marasztalását kérte. Rámutatott arra, hogy az I. rendű felperes a fellebbezésében ismételten vitatta a megtámadott okirat alapján indult földhivatali eljárás szabályszerűségét, valamint a szerkesztő ügyvéd eljárásának jogszerűségét, azonban ezek nem tárgyai a jelen pernek, ezért a vitatásnak érdemi relevanciája nincs. Nincs jelentősége annak sem, hogy ki azonosította az aláíró személyek nevét és miképpen történt a földhivatali hiánypótlás. Az I. rendű felperes ügyvezetője maga sem tagadta a szerződés aláírását, illetőleg az azt követő közreműködését az okirat földhivatali bejegyzésre alkalmassá tételében. Ez pedig az I. rendű felperes részéről éppen a szerződéskötés szándékát támasztja alá. Az I. rendű felperes ugyan megismétli álláspontját, hogy tévedését a II. rendű alperes és ... okozta, azt azonban semmivel sem támasztja alá, hogy ezt a megtévesztést az I. rendű alperes felismerhette volna. A felperes az általa előadott irreleváns körülményekkel kívánja alátámasztani, hogy a tévedés áldozata lett, ez azonban a keresetét nem alapozza meg. Rámutatott arra, hogy a II. rendű alperes felszámolás alatt áll, ezért a felszámolója jogosultsága eldönteni, hogy a perben részt vesz-e és kívánja-e annak eredményét befolyásolni, a távolmaradásából a megtévesztésre nem lehet következtetést levonni.

A III. rendű alperes fellebbezésében előadottak szerint a II. rendű felperes a fellebbezésében megalapozatlanul állította, hogy a törvény alapján vizsgálat alá vonandó „másik félnek” nemcsak az I. rendű alperes minősül, hanem mindhárom - szerződést aláíró - alperes. A szerződés ugyan egy okiratban készült el, de az I. rendű alperes és a II. rendű alperes között kölcsönszerződés, a III. rendű alperes és az I. rendű alperes között pedig kezességvállalás jött létre. A jelzalog nyújtására vonatkozó kötelezettségvállalás az I. rendű alperes és az I. rendű felperes között jött létre. A zálogjogosult és a zálogkötelezett jogviszonyában tehát ketten vettek részt, e tényről független, hogy az okirat más szerződéses megállapodást is tartalmaz. Hangsúlyozta, hogy az I. rendű felperes állításait az általa hivatkozott tanúvallomások sem támasztották alá. Véleménye szerint az elsőfokú bíróság a megismételt eljárásban jogszerűen mellőzte annak vizsgálatát, hogy mi lett a kölcsön sorsa, illetőleg az mire lett fordítva. Cáfolta, hogy a készfizető kezessel szemben a kölcsönadó nem kezdeményezett végrehajtási eljárást.

Az I. rendű felperes a másodfokú tárgyaláson a tévedésre és megtévesztésre alapított megtámadási jogcímen előterjesztett keresetét fenntartotta, a szerződés érvénytelenségét azonban a Ptk. 217 § (1) bekezdésén alapuló semmisségre hivatkozással is kérte megállapítani. Álláspontja szerint a perbeli szerződést a kötelező alakiség megsértésével kötötték meg, mert a felek aláírását a jogi képviselő pótolta a szerződő felek olvashatatlan kézjegye fölé írt nevek elhelyezésével, ezért a szerződés joghatás kiváltására alkalmatlan. Hivatkozott továbbá arra, hogy az I. rendű alperes jogi képviselét a perben dr. ... ügyvéd látja el, aki korábban az I. rendű felperes társasági szerződését ellenjegyezte, ezért a perben nem láthatta volna el az I. rendű alperes jogi képviselét. Az I. rendű felperes álláspontja szerint a perbeli szerződés jóerkölcsbe is ütközik és színleltnek minősül, mivel az I. rendű felperes, mint dologi kötelezett vagyonának elvonására irányul, ugyanis az I. rendű felperesnek nem volt gazdasági érdeke a szerződés megkötése.

A II. rendű felperes a fellebbezés indokolását másodfokú tárgyaláson nem vitatta, hogy az I. rendű alperes nem volt jelen az I. rendű felperes aláírásakor, azonban azt hangsúlyozta, hogy az I. rendű alperes jogi képviselője, dr. ... jelen volt, és neki tudomása volt arról, hogy a társasági szerződés szerint ingatlan adásvételi szerződésnél szükség van id. ... hozzájárulására, tehát ennek szükségességét tudta, felismerhette és tisztázhatta volna. A II. rendű felperes álláspontja szerint dr. ... ügyvéd összeférhetetlenség okán a jelen perben nem láthatja el az I. rendű alperes jogi képviselét.

Az I. rendű alperes véleménye szerint az ellenjegyző ügyvéd a szerződő felek névaláírását nyomtatott betűvel pótolhatja, erre lehetősége van ugyanúgy, mint a felek nevének gépelésére, így ezzel az ügyvéd nem sértett jogszabályt. Elismerte, hogy 2003-ban dr. ... ügyvéd valóban ellenjegyezte az I. rendű felperes társasági szerződését, azonban ebből nem következik, hogy azt követően jogügyleteknél ne

járhatna el jogi képviselőként. A felperesek az elsőfokú eljárásban nem kifogásolták a képviseleti jogosultságát, kizárási kifogást nem terjesztettek elő.

A III. rendű alperes rámutatott arra, hogy a földhivatali eljárásnál szükséges olvasható aláírások a szerződés érvényességének nem feltétele. Az olvasható aláírás a tulajdonjog bejegyzéséhez szükséges alakiság, amely nem érinti a szerződés érvényességét. A felperesek nem jelölték meg azt a jogszabályhelyet, amely kizárná dr. ... perbeli képviselőként történő eljárásának lehetőségét, de ha ilyen fennállna, az akkor sem érintené a perbeli szerződés érvényességét. A felperesek a perbeli szerződés jóerkölcsbe ütközését semmivel nem támasztották alá. A felperesek másodfokú eljárásban előadott újabb hivatkozásai a Pp.-nek a keresetváltoztatás tilalmi szabályába is ütköznek, ezért ezek mellőzését kérte.

A fellebbezések megalapozatlanok.

A Fővárosi Ítéltábla elsődlegesen azt vizsgálta, hogy a felperesek előterjesztett keresetének újabban megjelölt jogcímei a másodfokú eljárásra vonatkozó keresetváltoztatás tilalmába ütköznek-e. A felperesek a szerződés jóerkölcsbe ütköző voltára, illetőleg színleltségére az elsőfokú eljárásban nem hivatkoztak. A fenti két ok fennállása az érintett szerződés semmisségét eredményezné, ennek hivatalból, másodfokon történő értékelése azonban csak abban az esetben történhet meg, ha az elsőfokú eljárásban elhangzott tényelőadások és annak bizonyítási eredményei a semmisségi okok fennállását alátámasztanak. Erre a per elsőfokú szakaszában nem került sor, ezért az új hivatkozások a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) 247.§ (1) bekezdésében rögzített keresetváltoztatás tilalmába ütköznek, így ezek vizsgálatára a másodfokú eljárásban már nincs jogszabályi lehetőség.

A Ptk. 217. § (1) bekezdése értelmében jogszabály a szerződésre meghatározott alakot szabhat. Az alakiság megsértésével kötött szerződés - ha jogszabály másként nem rendelkezik - semmis. Az írásba foglalt szerződésen elhelyezett, a szerződő felektől származó aláírások olvashatatlansága nem minősül a jogszabályban előírt alakisági követelmény megsértésének, de a földhivatali eljárásban jelenthet bejegyzésre alkalmatlanságot, azonban nem érinti a szerződés érvényességét.

Az I. rendű alperes jogi képviselője a perbeli feladatok ellátására az ügyfelétől érvényes meghatalmazást kapott. A felperesek által az elsőfokú eljárásban aggályokat fel nem vető, de a másodfokú eljárásban sérelmezett indokok nem teszik hatálytalanná az I. rendű alperes elsőfokú eljárás során tett jognyilatkozatait, mert ilyen indokok alapján sem az ügyvédekről szóló 1998. évi XI. törvény, sem a Pp. nem tartalmaz a jogi képviselő kizárására vonatkozó rendelkezéseket.

Az elsőfokú bíróság a szerződés érvénytelensége tárgyában a releváns tényeket helyesen állapította meg, és helytálló az abból levont jogi következtetése is.

A Fővárosi Ítéltábla álláspontja szerint az elsőfokú eljárásban meghallgatott tanúk vallomása alapján nem volt megállapítható, hogy ... a III. rendű alperes tudtával vagy megbízásából vezette félre az I. rendű felperes ügyvezetőjét. Az egymásnak ellentmondó tanúvallomások és személyes nyilatkozatok alapján az sem volt kétséget kizáróan bizonyított, hogy az I. rendű felperes tagjai (tagokat képviselő családtagja) a szerződésről nem tudtak. Az I. rendű felperes ügyvezetőjének azon tévedése, hogy az I. rendű felperes tagjai az ügyletet akarták-e, ahhoz hozzájárultak-e, a megtámadott szerződés érvénytelenségének megállapítása szempontjából nem bír jelentőséggel. A Ptk. 201. § (1) bekezdése alapján, ha a tévedés nem fedi a nyilatkozó akaratát, akarat hiányáról van szó. Amennyiben a szerződés lényeges körülményeire vonatkozik a tévedés, és azt a másik fél okozta vagy felismerhette, a jogügylet tévedés címén megtámadható. Jelen esetben a nyilatkozó fél az I. rendű felperes volt, amelyek gazdálkodó akaratát és szándékát a törvényes képviselője nyilatkoztatta ki. Az I. rendű felperes ügyvezetője önálló felelősséggel bírt és jogosult volt az általa képviselt gazdálkodó szervezet nevében szerződéseket kötni. Az a tény, hogy esetlegesen nem a tagok akaratának megfelelően járt el, nem ad jogi alapot arra, hogy az általa aláírt megállapodást tévedés jogcímén az ügyletkötő gazdálkodó szervezet nevében megtámadja.

A Ptk. 210. § (2) bekezdése szerinti megtámadás csak akkor lehet alapos, ha a munkakörében eljáró jogi szakértő a feleknek jogi kérdésben nyilvánvalóan téves tájékoztatást ad. A jelen perben fel sem merült olyan tény, amely a fenti törvényi tényállást megalapozná, mert az okiratot szerkesztő ügyvéd sem a kölcsön, sem a biztosítéki jogviszonyok vonatkozásában nem adott jogszabályoknak meg nem felelő kioktatást.

Mindezek alapján a felperesek keresete megalapozatlan volt, ezért annak elutasítására az elsőfokú bíróság ítéletében jogszerűen került sor. A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú ítéletet a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Az eredménytelenül fellebbező felperesek kötelesek viselni a másodfokú eljárás során felmerült költségeket. Az I. és a III. rendű alperes ügyvédi munkadíjból eredő perköltségét a Fővárosi Ítéltábla a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3.§ (2) és (4)-(5) bekezdése, valamint a 4/A. §-a alapján mérlegeléssel határozta meg személyenként 625.000 forint + áfa összegben. A felpereseknek illetékfeljegyzési joguk folytán le nem rótt - második másodfokú eljárásra vonatkozó - fellebbezési illetéket nem kell megfizetniük, tekintettel arra, hogy az első ízben lefolytatott másodfokú eljárás feljegyzett illetékének viseléséről az elsőfokú bíróság már döntött. Az eljárás megismétlésére lényeges eljárási szabálysértés miatt került sor, ezért a másodszori fellebbezési eljárás az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 51.§ (1) bekezdése alapján illetékmentes.

Budapest, 2012. április 17.

. Koday Zsuzsanna s.k.

a tanács elnöke

Dr. Volein Anna s.k.  
s.k  
előadó bíró

Dr. Bleier Judit  
bíró